Biblická hodina – 29.10.2026

Suspírium: „Keď došli na koniec mesta, povedal Samuel Šaulovi: Pošli svojho sluhu pred nami. Ty však postoj na chvíľu, mám ti oznámiť Božie slovo.“ (IS 9,27) Amen.

Začiatočná pieseň: Žalm č. 74: „Nadlho nás, ó, Bože, opúšťaš,...“

Modlitba: Pane náš, nebeský Otče! Teraz sa zastavujeme pred Tebou a chceme sa na chvíľu stíšiť. Odkladáme všetko, čo sme si so sebou priniesli – svoje starosti, otázky, ale aj to, čo si o sebe myslíme a v čom sme si možno až príliš istí. Pane, keď čítame jedenástu kapitolu Knihy Jóbovej, pomôž nám, aby sme dokázali vidieť aj sami seba. Tak ľahko si vytvárame názory na druhých, dávame im rady a vysvetľujeme ich bolesť. Niekedy si myslíme, že vieme, prečo sa veci dejú, hoci nevidíme ani do srdca druhého človeka, ani do Tvojich plánov. Odpusť nám, keď si o sebe myslíme viac, než by sme mali, a keď svojimi slovami bremená druhých nezľahčujeme, ale ešte viac zväčšujeme. Náš Ježišu, svoju veľkosť si nám neukázal mocou a pýchou, ale tichosťou, službou a poslušnosťou. Uč nás Tvojej pokore! Takým spôsobom pokory, ktorý sa nechce vždy domáhať posledného slova, ktorý dokáže mlčať, poprosiť o odpustenie a bez hanby povedať: „Mýlil som sa.“ Pane, nedovoľ, aby sme dnes večer o pokore iba hovorili. Ukáž nám, čoho sa potrebujeme vzdať. Možno svojej pýchy, urazenosti, odsudzovania druhých alebo túžby mať vždy pravdu. Daj nám odvahu, aby sme chyby nevideli iba v druhých, ale dokázali ich rozpoznať aj v sebe samých. Nauč nás, že pokoriť sa pred Tebou neznamená považovať sa za nič, ale uznať, že Ťa potrebujeme. Bez Teba ľahko zablúdime vo vlastných myšlienkach, ale s Tebou sa môžeme naučiť žiť miernejšie, trpezlivejšie a s väčšou láskou. Prosíme Ťa, požehnaj toto naše spoločné biblické stretnutie. Nedovoľ, aby sme získali iba nové poznatky, ale nech sa zmení aj naše srdce. Pomôž nám žiť podľa toho, čo dnes pochopíme z Tvojho Slova, aj v našom každodennom živote – doma, v našich rodinách, v cirkevnom zbore i medzi tými, ku ktorým je pre nás ťažké pristupovať s láskou. Hovor k nám, Pane, a daj nám také srdce, ktoré sa nechce pred Tebou obhajovať, ale je pripravené učiť sa od Teba. Prosíme Ťa v mene Ježiša Krista. Amen.

Biblický text: Kniha Jóbova 11. kapitola: ***„Nato Cofar z Naamy odpovedal takto: „Ostane vari také množstvo slov bez odpovede?! Azda sa ten, čo má plno rečí, obháji? Či tvoje bľabotanie umlčí mužov? Budeš sa posmievať, a nikto ťa nezahriakne? Veď si povedal: ‚Moje učenie je rýdze a v tvojich očiach som čistý.‘ Kiežby Boh prehovoril, otvoril proti tebe ústa a porozprával ti tajomstvá múdrosti, lebo sú priveľmi zložité, aby si to pochopil. Vedz teda, že Boh ti odpúšťa viac, ako sa previníš. Preskúmaš azda Boha a či bez zvyšku vystihneš dokonalosť Všemohúceho? Je vyššia ako nebesia. Čo teda chceš robiť? Je hlbšia***

ako podsvetie. Čo teda môžeš vedieť? Jej miera je dlhšia ako zem a širšia sťa more. Ak sa priženie, dá ťa uväzniť a zvolá súd, kto mu v tom zabráni? Veď on vie, kto sú ničomníci, a keď vidí neprávosť, vari jej nevenuje pozornosť? Tupec môže tak nadobudnúť ostrovtip, ako sa divému oslovi môže narodiť človek. Ak pripravíš svoje srdce a k nemu vystrieš svoje dlane, ak vzdiališ neprávosť od svojej ruky a v tvojom stane nebude prebývať bezprávie, potom pozdvihneš svoju nepoškvrnenú tvár, budeš pevným odliatkom z bronzu a nebudeš sa báť. Zabudneš totiž na trápenie, spomenieš si naň ako na vodu, ktorá odtiekla. Nad poludnie bude život jasnejší, temnota bude ako ráno. Potom budeš dúfať, lebo je nádej, rozhliadneš sa a uložíš sa v bezpečí. Natiahneš sa a nikto ťa nebude znepokojovať a mnohí si ťa budú chcieť získať. Bezbožní však stratia zrak, ich útočisko padne a ich nádejou je, že vydýchnu dušu.“

Milí bratia a drahé sestry v Pánu Ježišovi!
Spomedzi troch Jóbových priateľov patrí Cófar k tým, ktorí na Jóba útočia najtvrdšie. Myslí si, že Jób priveľa hovorí, priveľmi sa obhajuje a nechce uznať svoju vinu. Vo svojej reči správne vyvyšuje Božiu múdrosť a moc, ale nesprávne ich uplatňuje na Jóbovu situáciu. Predpokladá, že za Jóbovým utrpením musí byť hriech, ktorý má vyznať. V tom spočíva napätie celej kapitoly: Cófar hovorí veľa pravdivých vecí o Bohu, a predsa správne nerozumie trpiacemu Jóbovi.
1. Je Jób príliš zhovorčivý? Tára Jób? – Jób 11, 1–4. „Na mnohé reči nemožno odpovedať bez následkov…“ – to je podstata Cófarovho uvažovania. Cófar začína svoju reč tým, že Jóba napomína. Má pocit, že Jób priveľa hovorí a jeho slová nie sú správne. Je Jób príliš zhovorčivý? Jób skutočne veľa hovorí, ale prečo? Pretože trpí. Hľadá odpovede, túži po spravodlivosti a nerozumie tomu, prečo ho postihlo toľko nešťastia. Tára Jób? V Cófarových očiach sa Jóbove slová zdajú byť prázdnymi rečami. No za slovami človeka, ktorý prežíva bolesť, sa často skrýva zúfalstvo, smútok a zápas s Bohom. Vysmieva sa Jób? Cófar má pocit, že Jób svojimi slovami útočí aj na Boha. Jób sa však jednoducho nevysmieva Bohu. Snaží sa pochopiť Božiu spravodlivosť vo svojom vlastnom živote. Hovorí z Jóba jeho bolesť? Jóbove slová nie sú vždy uvážené. Človek v utrpení kladie otázky, protestuje a niekedy vo svojich vyjadreniach zájde priďaleko. Napriek tomu nesmieme každú sťažnosť považovať za prejav nevery. Duchovné poučenie: Trpiaci človek často najprv nepotrebuje vysvetlenie, ale niekoho, kto ho vypočuje.
Cófarovou chybou nie je to, že berie Božiu spravodlivosť vážne, ale to, že neberie dostatočne vážne Jóbovu bolesť.
2. Sú Cófarove otázky oprávnené? – Jób 11, 5–12. Cófar si želá, aby sa Boh sám prihovoril a povedal Jóbovi, aká hlboká je jeho múdrosť. Podľa neho Jób od Boha nedostáva ani to, čo by si zaslúžil, pretože Boh v skutočnosti prehliada jeho viny. V Cófarovom uvažovaní musíme rozlišovať dve veci. Je pravda, že Božia múdrosť prevyšuje ľudskú. Človek nedokáže pochopiť všetky Božie zámery a

skutky. Nie je pravda, že z toho vyplýva Jóbova vina. Cófar nepozná nebeské pozadie Jóbovho utrpenia, a predsa hovorí, akoby poznal Boží súd. Cófarove otázky sú teda sčasti oprávnené, ale jeho závery sú nesprávne. **Božie tajomstvo a dokonalosť Všemohúceho** Obrazy v Jóbovi 11, 7–9 ukazujú hranice ľudského poznania. Cófar sa pýta, či človek dokáže preskúmať Božie tajomstvá a pochopiť Všemohúceho. Vyšší je ako nebesá – čo môže človek urobiť? Hlbší je ako podsvetie – čo z neho môže človek poznať? Dlhší je ako zem – jeho rozsah nemožno zmerať. Širší je ako more – jeho veľkosť presahuje ľudské meradlá. Cófar teda vyvyšuje Božiu nekonečnú múdrosť. Neuvedomuje si však, že Božia nevyspytateľnosť nás má viesť k pokore, nie nám dávať právo súdiť druhých. **Ríša mŕtvych a sláva neba.** Cófar pomocou obrazov neba a ríše mŕtvych vyjadruje, že Božia veľkosť presahuje všetky ľudské hranice. Človek sa nemôže Bohu vyrovnať a nedokáže poznať všetky jeho tajomstvá. Sláva neba a plnosť Božej vlády nám vo svetle celého Písma ešte viac pripomínajú, že Pána nemôžeme merať svojím vlastným spôsobom myslenia. Nevidíme celý obraz. Nepoznáme príčinu každej udalosti. Preto musíme byť opatrní pri výrokoch, ktorými vysvetľujeme utrpenie druhých. **Božia pozornosť sa vzťahuje na všetko** Jedným z dôležitých Cófarových poznatkov o Bohu je, že pred ním nič nezostáva skryté. Boh vidí cestu človeka, pozná jeho srdce a nič neunikne jeho pozornosti. Z toho však nevyplýva, že aj my dokážeme s rovnakou istotou povedať, prečo niekto trpí. Boh vidí všetko. My však vidíme iba čiastočne. Apoštol Pavol takto oslavuje Božiu múdrosť a poznanie: „Ó, hĺbka bohatstva, múdrosti a poznania Božieho!“ (R 11, 33) Tento biblický text je výbornou paralelou k Cófarovej reči. Oba poukazujú na nepochopiteľnú hĺbku Božej múdrosti. Rozdiel spočíva v tom, že Pavol oslavuje Božiu veľkosť a smeruje k jeho sláve, zatiaľ čo Cófar používa Božiu veľkosť na obviňovanie Jóba. Posolstvo biblickej hodiny: Vyznávať Božiu múdrosť neznamená poznať príčinu každého utrpenia. Znamená to dôverovať Bohu aj vtedy, keď všetkému nerozumieme.

3. Zákon Božej odplaty – Jób 11, 10–12. V Cófarovom uvažovaní je silne prítomné presvedčenie, že Boh si vyžaduje zodpovednosť za hriech a že zlo nemôže zostať nepotrestané. Samo osebe je pravdivé, že Boh je spravodlivý a človek nesie zodpovednosť za svoje skutky. Problém vzniká vtedy, keď túto pravdu zjednodušíme na automatický zákon: Ak niekto trpí, určite zhrešil. Ak sa niekto dostane do nešťastia, Boh ho určite potrestal. Ak sa niekomu darí, určite má Božie požehnanie. Jedným z najdôležitejších posolstiev Knihy Jóbovej je práve to, že takáto schéma nedokáže vysvetliť ľudský život. Jób trpí napriek tomu, že je spravodlivý. Jeho priatelia vrátane Cófara sa opakovane snažia dokázať, že za jeho utrpením musí byť nejaký skrytý hriech. **Ježiš zaplatil – Boh rozhodol – Pán priniesol riešenie.** V centre kresťanskej viery nestojí neosobný zákon odplaty, ale Božia spravodlivosť a milosť, ktoré sa zjavili v Ježišovi Kristovi. Ježiš Kristus vzal na seba bremeno našich hriechov a svojou obeťou otvoril cestu k zmiereniu s

Bohom. To však neznamená, že každé pozemské utrpenie je priamym trestom za naše vlastné hriechy. Kríž nám nedáva oprávnenie vyvodzovať z utrpenia druhých ich vinu. Práve naopak: pozýva nás prejavovať milosť, niesť bremená jeden druhého a sprostredkúvať Kristovo milosrdenstvo. Milosť neznamená, že hriech je bezvýznamný. Znamená, že Boh otvára cestu k odpusteniu a novému životu aj hriešnemu človeku. **Vyčítať druhému jeho previnenia – nakoľko je to kresťanské?** Cófar si myslí, že Jóbovi pomáha, keď ho konfrontuje s tým, čo podľa neho spáchal. Nemá však dôkaz, že Jóbovo utrpenie je trestom za konkrétny hriech. Aj kresťan má hovoriť o hriechu, zodpovednosti a pokání. Záleží však na tom, ako to robí. Cieľom napomenutia má byť náprava, nie poníženie. Láska hovorí pravdu, ale netvrdí to, čo nemôže vedieť. Bratské napomenutie sa začína sebaskúmaním. Kto hľadá hriechy druhého, musí skúmať aj svoje vlastné srdce. Podľa Ježišovho učenia sa máme najprv zaoberať brvnom vo vlastnom oku (Mt 7, 3–5).

4. Cesta pokánia – Jób 11, 13–20. V závere Cófarovej reči sa objavuje výzva na pokánie. Vyzýva Jóba, aby si usporiadal svoj vzťah s Bohom, odstránil zlo a celým srdcom sa obrátil k Pánovi. Ak Jób odovzdá svoje srdce Bohu a zanechá hriech, bude môcť pred ním stáť so vztýčenou hlavou. Cófarove slová obsahujú dôležité biblické pravdy: K Bohu sa máme obracať celým srdcom. Hriech nemáme ospravedlňovať, ale vyznať. K pokániu patrí zanechanie zla. Pokánie a viera prinášajú nádej. Usporiadaný vzťah s Bohom je zdrojom pokoja. Cófar však tieto pravdy uplatňuje na Jóba, akoby už dokázal jeho vinu. Preto jeho výzva na pokánie obsahuje zároveň pravdu aj nespravodlivé obvinenie. **Poslušnosť a pokánie.** Pokánie nie je iba zlý pocit z minulosti. Je to obrátenie sa k Bohu, pri ktorom uznávame svoj hriech, prijímame jeho milosť a sme ochotní zmeniť svoj život. Biblia nám prostredníctvom viacerých príbehov ukazuje, ako sa človek vracia k Bohu. **1. „Zhrešil som proti nebu“ – márnotratný syn.** Lukáš 15, 17–24. Márnotratný syn sa spamätá, uzná svoj hriech a vracia sa k otcovi. Nenárokuje si svoje práva, ale prosí o milosť. Otec mu však vychádza v ústrety a prijíma ho späť. Poučenie: Na ceste pokánia nemusíme svoj hriech prikrášľovať. Môžeme sa vrátiť k Otcovi. **2. „Bože, buď milostivý mne hriešnemu!“ – mýtnik** Lukáš 18, 9–14. Mýtnik neobviňuje druhých, neporovnáva sa s nimi a nesnaží sa ospravedlniť sám seba. Pokorne prosí Boha o milosť. Poučenie: Pravé pokánie sa nezačína vymenúvaním chýb druhých, ale skúmaním vlastného srdca. **3. Plakať ako Peter** Lukáš 22, 54–62. Peter zaprie Ježiša a potom si pri pohľade na Pánovu tvár spomenie na jeho slová a horko sa rozplače. Jeho bolesť vychádza z poznania vlastného zlyhania. Poučenie: Pokánie môže byť bolestivé, ale pád nemusí byť koncom príbehu. Ježiš neskôr Petra obnovuje (Jn 21, 15–19). **4. Vyznávať ako hriešna žena.** Lukáš 7, 36–50 Hriešna žena pristupuje k Ježišovi so slzami, pokorou a láskou. Zatiaľ čo ju farizej odsudzuje, Ježiš vidí jej vieru a hovorí o odpustení jej hriechov. Poučenie: Človek často posudzuje druhého podľa jeho

minulosti, ale Ježiš prijíma kajúceho človeka s milosťou. **Nádej a pokoj.** Cófar Jóbovi sľubuje, že po pokání bude môcť žiť so vztýčenou hlavou, zabudne na svoje trápenie a bude v bezpečí. Nádej je skutočne Božím darom. Nemôžeme však každému kajúcemu človeku sľúbiť, že jeho pozemské ťažkosti sa okamžite skončia. Pokánie nie je obchod s Bohom. Nekajáme sa preto, aby sa nám určite dobre darilo. Obraciame sa k nemu preto, že je Pánom, pretože potrebujeme jeho milosť a pretože v ňom nachádzame nádej svojho života. Kniha Jóbova je v tomto ohľade mimoriadne dôležitá: Jób nedostáva odpoveď okamžite a jeho bolesť sa hneď nekončí. Boh je však napriek tomu prítomný v jeho príbehu. Viera neznamená vždy okamžité vyslobodenie z utrpenia. Znamená držať sa Boha aj vtedy, keď ešte nevidíme cestu k vyslobodeniu.
5. Cófar je plný dôvery a nádeje – v čom sa však mýli? V závere svojej reči stavia Cófar proti sebe osudy dvoch druhov ľudí: nádej a bezpečie kajúceho človeka a bezvýchodiskovosť zlého človeka. Kajúcim sľubuje nádej, pokoj a bezpečie, zatiaľ čo bezbožným predpovedá situáciu bez úniku a stratu nádeje. Cófar je plný dôvery, pretože verí v Božiu spravodlivosť. Je plný nádeje, pretože si myslí, že Jóbov osud sa môže obrátiť k lepšiemu, ak bude činiť pokánie. Mýli sa však v tom, že z utrpenia vyvodzuje vinu a z nešťastia odvrátenie sa od Boha. Biblia neučí, že každé utrpenie je priamym dôsledkom osobného hriechu. Ježiš sám odmieta takéto zjednodušujúce uvažovanie, keď hovorí o človeku slepom od narodenia (Jn 9, 1–3). Cófar teda dobre pozná dôležitosť pokánia, ale nedokáže správne posúdiť Jóbovu situáciu. Aj pre nás je to varovanie: z pravého učenia môžeme vyvodiť nesprávny záver, ak nám chýba pokora, súcit a porozumenie situácii druhého človeka. **Čo sa môžeme naučiť z Cófarovej chyby?** Nesnažme sa za každú cenu vysvetliť utrpenie druhých. Nepovažujme vlastný výklad za konečný Boží rozsudok. Nezamieňajme si správne učenie s jeho správnym uplatnením. Aj pri výzve na pokánie buďme milosrdní. Odvážme sa povedať: „Neviem, prečo sa to stalo, ale som pri tebe a modlím sa za teba.“

Biblický text: Kniha Zjavenia Jána 2. kapitola, 8-11. veršov: ***„Anjelovi cirkvi v Smyrne napíš: ‚Toto hovorí Prvý a Posledný, ktorý bol mŕtvy a ožil: Poznám tvoje súženie aj chudobu — ale si bohatý —; poznám i rúhanie tých, čo hovoria o sebe, že sú Židia, no nie sú, sú však synagógou satana. Neboj sa toho, čo máš vytrpieť! Hľa, diabol niektorých z vás uvrhne do väzenia, aby ste prešli skúškou, a budete sužovaní desať dní. Buď verný až do smrti a dám ti veniec života! Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám: Kto zvíťazí, tomu druhá smrť neuškodí.‘“***

Milí bratia a drahé sestry v Pánu Ježišovi!
Písať na rozkaz. Počúvať na rozkaz. A napokon zostať verný aj vtedy, keď vernosť niečo stojí.

1. Smyrna – mesto života, obchodu a rivality. Smyrna patrila medzi významné mestá Malej Ázie. Bola prístavom, obchodným centrom a mestom, ktoré si zakladalo na svojej prosperite, kultúre a priazni Ríma. V prostredí hospodárskej súťaže, spoločenskej prestíže a politickej lojality sa odohrával aj život kresťanskej komunity. Smyrna poznala hodnotu bohatstva. Vedela, čo znamená úspech. Poznala cenu spoločenského postavenia a bezpečia, ktoré prinášala priazeň mocných. A práve do tohto mesta zaznieva slovo Toho, ktorý sa predstavuje celkom inak: „Toto hovorí Prvý a Posledný, ktorý bol mŕtvy a ožil." (Zjav 2,8) Prečo práve takto? Pretože Smyrne nehovorí niekto, kto pozná život iba zvonka. Hovorí Ten, ktorý vstúpil do smrti a zvíťazil nad ňou. Kristus nepotrebuje dokazovať, že pozná smrť. On ňou prešiel. A žije. Rím môže rozhodovať o spoločenskom postavení človeka. Môže ho pripraviť o slobodu a dokonca aj o život. Nemôže však zmeniť posledné slovo Krista. Rím zostáva Rímom. Jeho moc je skutočná, ale nie je konečná.

2. „Poznám tvoje súženie aj tvoju chudobu – ale si bohatý" (Zjav 2,9). Tu sa začína duchovná analýza Smyrny. Mesto môže byť bohaté a cirkev v ňom chudobná. Mesto môže byť obdivované a kresťania v ňom môžu byť opovrhovaní. Mesto môže mať všetko, čo človek pokladá za známku úspechu, a predsa nemusí rozumieť tomu, čo má pred Bohom večnú hodnotu. Kristus však hovorí: „Ale si bohatý." Toto je prvý paradox textu. Chudoba, ktorá je v skutočnosti bohatstvom. Súženie, ktoré sa môže stať miestom duchovného rastu. Strata spoločenskej prestíže, ktorá nemusí znamenať stratu Božej priazne. Smrť, ktorá nemusí byť definitívnou porážkou. Smyrna sa nemá hodnotiť podľa účtovných kníh mesta, ale podľa Kristovho poznania. Kristus vidí, čo mesto nevidí. A tu stojí otázka aj pre Bratislavu: Podľa čoho meriame bohatstvo kresťanského spoločenstva? Podľa počtu ľudí, rozpočtu, budovy, spoločenského vplyvu a uznania? Alebo podľa vernosti Kristovi? Nie každá chudoba je duchovným bohatstvom. Nie každé utrpenie automaticky posväcuje. Ale kresťanské spoločenstvo, ktoré zostáva verné Kristovi aj za cenu straty, môže byť pred Bohom bohaté práve tam, kde ho svet považuje za porazené.

3. „Tých, čo hovoria o sebe, že sú Židia, a nie sú" (Zjav 2,9) Toto je najcitlivejšia časť textu. Zjavenie hovorí o ľuďoch, ktorí sa označujú za Židov, ale Kristus ich tvrdenie hodnotí kriticky. V dobovom kontexte to súvisí s konfliktom medzi kresťanskou komunitou a jej odporcami. Nesmieme však z tejto vety urobiť všeobecnú obžalobu židovského národa ani všetkých synagóg. Text hovorí o konkrétnom konflikte v Smyrne. Kresťanská interpretácia musí rešpektovať, že Ježiš, apoštoli aj prví kresťania vyrástli zo židovského prostredia a že Biblia neumožňuje premeniť tento verš na ospravedlnenie antisemitizmu. Čo potom znamená označenie „synagóga satanova"? Satan v biblickom jazyku vystupuje ako protivník a žalobca. Výraz v Zjavení 2,9 označuje spoločenstvo, ktoré sa v danom konflikte stavia proti Božiemu dielu a vystupuje ako žalobca či

prenasledovateľ kresťanov. Nejde o tvrdenie, že všetci členovia určitého národa alebo náboženstva patria satanovi. Ide o vážne pomenovanie konkrétneho konania a jeho duchovného významu. Zákon nie je falošný. Pravda nie je lož. Ale ani náboženské označenie samo osebe nie je zárukou vernosti Bohu. Pravé duchovné rozlišovanie sa však začína pri texte, nie pri našich predsudkoch. **Ako funguje spoločenstvo telesného a duchovného Izraela?** Táto otázka si vyžaduje rozlišovanie medzi biblickým Izraelom, židovským národom, židovským náboženským životom a kresťanskou cirkvou. Nová zmluva nepredstavuje cirkev ako oprávnenie nenávidieť Židov. Pavol v Rimanom 11 varuje kresťanov pred povyšovaním sa nad prirodzené ratolesti. V Efezanom 2,14–18 opisuje Krista ako Toho, ktorý búra múr nepriateľstva a prináša zmierenie. Ak sa pýtame na Smyrnu a Bratislavu, musíme skúmať konkrétne vzťahy, nie vyrábať jednoduché paralely. V Smyrne išlo o konkrétny konflikt v prvom storočí. V Bratislave dnes žijú rôzne kresťanské a židovské spoločenstvá s vlastnou históriou a identitou. Každé spoločenstvo sa má skúmať podľa svojho učenia, konania a vzťahu k pravde, nie podľa kolektívnej nálepky. Polemika má prestať tam, kde už nehľadá pravdu, ale potrebuje nepriateľa. To však neznamená, že pravda prestáva byť dôležitá. Znamená to, že pravdu musíme brániť pravdivo, bez klamstva, nenávisti a nespravodlivého obviňovania.

4. Väzenie ako skúška – súženie ako skúška. „Neboj sa toho, čo máš trpieť. Hľa, diabol niektorých z vás uvrhne do väzenia, aby ste boli skúšaní, a budete mať súženie desať dní.“ (Zjav 2,10) Kristus nesľubuje Smyrne život bez bolesti. Nehovorí: Ak budete dosť veriť, nikto vás nezatkne. Nehovorí: Ak budete duchovne bohatí, nebudete chudobní. Nehovorí ani: Vaša vernosť vám zabezpečí pokojné okolnosti. Hovorí: „Neboj sa.“ To je podstatný rozdiel. Viera nie je poistka proti utrpeniu. Je dôvera v Krista uprostred utrpenia. Väzenie je skúškou slobody. Súženie je skúškou vytrvalosti. Prenasledovanie je skúškou vernosti. A smrť je hranicou, na ktorej sa ukazuje, či je Kristovo zasľúbenie väčšie než náš strach. Treba si všimnúť aj pôvodcu skúšky. Text hovorí, že diabol uvrhne niektorých do väzenia. Neznamená to, že Boh schvaľuje prenasledovanie. Znamená to, že ani prenasledovanie nemá posledné slovo nad tými, ktorí patria Kristovi. **„Budete mať súženie desať dní“** Čo znamená desať dní? V texte sa toto obdobie javí ako ohraničený čas skúšky. Niektorí vykladači ho chápu symbolicky, iní uvažujú o konkrétnom období. Samotný text nám nedáva dostatok podkladov na to, aby sme s istotou určili presný historický alebo prorocký kalendár. Isté je niečo iné: súženie má hranicu. Nie je nekonečné. Nie je mimo Božieho poznania. Nie je dôkazom, že Kristus opustil svoju cirkev. Doba súženia je ohraničená, ale Kristova vernosť nie je ohraničená naším kalendárom. Rím zostáva Rímom. Mocní zostávajú mocnými. Dejiny poznajú prenasledovanie aj nátlak. No žiadna ľudská moc sa nestáva posledným sudcom nad životom človeka.

5. „Buď verný až do smrti“ – a dostaneš veniec života. „Buď verný až do smrti a dám ti veniec života.“ (Zjav 2,10) Toto je stred celej biblickej hodiny. Kristus nežiada iba vernosť dovtedy, kým je výhodná. Nežiada iba vernosť dovtedy, kým prináša spoločenské uznanie. Nežiada iba vernosť dovtedy, kým neohrozuje naše bezpečie. Hovorí: až do smrti. Neznamená to, že kresťan musí vyhľadávať smrť alebo odmietať primeranú ochranu. Znamená to, že ani hrozba smrti nemá byť dôvodom zaprieť Krista. Veniec života je paradoxná odmena. Svet môže človeka pripraviť o život, ale Kristus mu zasľubuje život, ktorý smrť nemôže zničiť. V tom spočíva rozdiel medzi úspechom a víťazstvom. Úspech sa často meria tým, čo sme získali. Víťazstvo v Smyrne sa meria vernosťou tomu, koho sme neopustili. **6. Život a smrť – Zjavenie 20,4 a 21,8** V Zjavení 20,4 Ján vidí tých, ktorí boli verní Kristovi aj za cenu života. Ich osud sa neuzatvára smrťou. Súčasťou videnia je ich účasť na živote a vláde s Kristom. V Zjavení 21,8 sa naopak hovorí o tých, ktorých charakterizuje nevernosť, zrada, modloslužba a ďalšie konanie odporujúce Bohu. Text sa končí obrazom druhej smrti. Tieto dva texty vytvárajú vážny kontrast: smrť, ktorou človek prejde pre svoju vernosť Kristovi; druhá smrť ako obraz konečného súdu; život, ktorý človek môže stratiť v tomto svete; život, ktorý Kristus zasľubuje vo večnosti. Nie je to jednoduchá rovnica, podľa ktorej každý človek, ktorý zomrie násilnou smrťou, automaticky získava večný život. Rozhodujúce je, komu človek patrí a ako sa stavia k Bohu. Zároveň nesmieme Zjavenie 21,8 používať na ľahkovážne vynášanie rozsudkov nad konkrétnymi ľuďmi. Konečný súd patrí Bohu. Paradox evanjelia je v tom, že človek môže zomrieť a predsa zvíťaziť; môže si zachovať pozemský život a pritom stratiť to, čo má večnú hodnotu.

6. Druhá smrť nemá posledné slovo nad vernými. „Kto víťazí, tomu druhá smrť neuškodí.“ (Zjav 2,11) Smyrna mala počuť túto vetu ako odpoveď na reálnu hrozbu. Nie ako abstraktnú poučku o posmrtnom živote, ale ako zasľúbenie človeku, ktorý sa môže ocitnúť vo väzení a stáť pred smrťou. Prvá smrť je pre človeka nepriateľom. Biblia ju nezľahčuje. Kresťanská nádej však nespočíva v popieraní smrti, ale vo vzkriesenom Kristovi. Druhá smrť v Zjavení predstavuje konečný súd. Zasľúbenie Smyrne hovorí, že tí, ktorí zvíťazia vo vernosti Kristovi, nebudú týmto konečným súdom zasiahnutí ako odsúdení. Všimnime si poradie: Kristus sa predstavuje ako Ten, ktorý bol mŕtvy a ožil. Kristus pozná súženie svojho ľudu. Kristus nepopiera možnosť smrti. Kristus prikazuje vernosť. Kristus zasľubuje veniec života. Kristus sľubuje ochranu pred druhou smrťou. To je evanjelium pre Smyrnu. Nie prísľub pohodlného života, ale prísľub, že smrť nebude poslednou kapitolou. Smyrna nemala zasľúbené, že unikne smrti. Mala zasľúbené, že smrť nebude jej pánom. A to je rozdiel medzi nádejou, ktorú dáva svet, a nádejou, ktorú dáva vzkriesený Kristus.

Záverečná modlitba: Pane Ježišu Kriste, Prvý a Posledný, Ty, ktorý si bol mŕtvy a ožil si, ďakujeme Ti, že poznáš naše životy, naše súženia, naše obavy aj naše zápasy. Nič pred Tebou nie je skryté. Prosíme Ťa, daj nám vieru spoločenstva v Smyrne, ktoré zostalo verné aj v chudobe, v skúškach a uprostred prenasledovania. Nauč nás rozpoznávať pravé bohatstvo, ktoré nespočíva v majetku, postavení ani v uznaní ľudí, ale vo vernosti Tvojmu slovu. Odpusť nám, keď si myslíme, že vidíme, a pritom nevidíme vlastné chyby. Odpusť nám, keď viac súdime druhých, než skúmame svoje srdcia. Daj nám duchovný zrak, aby sme vedeli rozlišovať pravdu od lži, vernosť od pretvárky a odvahu od pýchy. Pane, chráň nás pred nenávisťou, nespravodlivým odsudzovaním a prázdnymi polemikami. Nauč nás stáť za pravdou s pokorou, hovoriť s láskou a hľadať pokoj bez toho, aby sme sa vzdali Tvojho slova. Keď príde skúška, posilni našu vieru. Keď budeme slabí, buď našou silou. Keď sa budeme báť, pripomeň nám svoje slová: „Neboj sa toho, čo máš trpieť.“ Nedovoľ, aby strach z ľudí premohol našu vernosť Tebe. Prosíme Ťa za naše rodiny, naše cirkevné spoločenstvá aj za mesto Bratislavu. Daj, aby sme nehľadali iba vonkajší úspech, ale predovšetkým Tvoju prítomnosť. Uč nás byť bohatými vo viere, vytrvalými v nádeji a neúnavnými v láske. A keď budeme stáť pred hranicou svojich síl, pripomeň nám, že smrť nemá posledné slovo. Ty si zomrel a vstal z mŕtvych. V Tebe máme nádej na život, ktorý sa nekončí. Daj nám milosť zostať Ti vernými nielen vtedy, keď je to ľahké, ale aj vtedy, keď nás vernosť niečo stojí. Pane Ježišu, pomôž nám byť vernými až do smrti, aby sme prijali veniec života, ktorý si zasľúbil tým, čo Ťa milujú. Lebo Ty si vzkriesenie a život. Tebe patrí česť, sláva a moc na veky vekov. Amen.

Modlitba Pánova

Požehnanie: „Ježiš ich oslovil: „Poďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí.“ (Mk 1,17) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 541: „V pokušeniach, strasti, Pane,...“